

13.10.1992

Pomáhame si navzájom

...29...

poručil 12. října 1992

strana 1

Recenze I.

Téměř vždy, když se setkáváme s inscenací pohádky nebo hry pro děti vůbec – a nejen tady ve Vyšokém – nelze se vyhnout úvahám o kvalitě dramatiky pro děti. Její úroveň je vesměs nevalná, dobré texty by se snad daly spočítat na prstech. Přitom amatérské soubory cítí potřebu pro děti hrát, ale ne všechny mají schopnosti "ušít si na tělo" vlastní dramatizaci předlohy, jejíž téma je zajímavé a je jim blízké. Při výběru se pak obvykle řídí především složením souboru a nenáročností na scénické provedení. Často je otázkou náhody, zda se jim povede z přehřele průměru až podprůměru vybrat menší či větší zlo. A další otázkou pak je, jak si při realizaci dokážou s nekvalitou předlohy poradit, nakolik se dostanou "nad ni".

Divadelní soubor Žlutičan ze Žlutic sáhl při výběru textu co do kvality hodně ke dnu. Čortova hra **O líných strašidlech** je upovídaná, nabízí minimum příležitostí k dramatické akci, postrádá logickou návaznost situací (pokud lze vůbec o situacích mluvit). Písníčky nejsou funkční, neposouvají děj, ba ani jinak mu neprospívají. Není to tolik pohádka, jako výchovný kus, který ovšem jen stěží může někoho vychovat. Přitom lze pochopit, že je pro některé soubory na první pohled lákavé po něm sáhnout: pro jeho ženské obsazení a pro scénickou nenáročnost.

K dobru žlutické inscenace lze přičíst, že se herečky nepitvoří (a nedostatek dramatickosti k tomu může vybízet), že se alespoň částečně snaží zaplnit prostor akcí. A kladem je také funkční vyřešení půdorysu scény, vymezení prostoru pytlí a výtvarné řešení

jeviště. Rovněž tak herecké provedení postavy Terezy Jiřinou Kopplerovou, která dokázala vytvořit zajímavý typ.

Leč na druhé straně lze konstatovat, že prostor byl málo zabýván, že se k němu chovají až příliš decentně, že jej nepromě-

ňují. Že i snaha o akce by měla být důslednější, stejně jako snaha o posílení chabých motivací. Také o počáteční míře hraní všeho "na děti", do hlediště, by stálo za to uvažovat.

Závěrem můžeme shrnout, že se ve své inscenační práci Žlutičtí nedostali pod míru vkusu. Ale přetavit tuto předlohu v jevištěně působivý, motivačně a logicky smysluplný celek, nebo v živé a hravé *divadlo* se bohužel nepodařilo. (Ze zasedání poroty zaznamenala Alena Exnarová)

Báseň třetí – Žlutická strašidelná

Jak tak sedím nad papírem
a do blba zírám
v levé ruce merunečku
a v pravé tužku svírám.

Jak mám pro vás verše psát
o tom že jste tady zase
mezi lidma co jsou zlatý
v těch hor našich věčný kráse.

Tak začínám verče snovat
poděkoval bych vám rád
že jste z krajin od Zásady
Přijeli pohádku hrát.

Ještě jeden dík by byl tu
páský – budiž jasný
že strašidla přijely hrát
čtyři ženský krásný.

Co mám dodat – dvě tři slova
hrajte dál moc pilně
za rok ať jste tady znova
Vobskočák řve silně.

–kvjh–

Přehlídková korespondence

"Hodně úspěchů, dobré soubory, mnoho návštěvníků Vám přeje Němec J.

P.S. Pozdravujte všechny známé, se kterými jsem se po léta scházel. Vracím se až 16.října." Post Angeles, Washington, USA.

Recenze II

Klíče na neděli už v prvním podání plzeňského divadla slavíš ly divácký úspěch. Dá se však říci, že jedinou zásluhou této předlohy je, že v dnešní ustarašné a nelehké době umožňuje zaš smát se řadě vtípků a legračních point jednotlivých sekvencí. Ale v okamžiku, kdy se podíváme na předlohu hlouběji, musíme nutně dojít k pochybnostem o jejích kvalitách. Autor sepsal ony vtípky pro zaslání a pointy pro legraci, dialogy. Vrší stále noš vá a nová fakta, ale nevytvořil dramatické postavy ani nerozprašoval dramatické situace. Když už se dostane někam, kde by draš matická situace mohla vzniknout, ukončí obvykle obraz a pospíchá dál. Hra by se dala zánrově vymezit jako "estrádní konverzační zápletková komedie".

Jak si s ní tedy poradil vyš socký soubor? Režijní koncepce není zcela zřetelná. Je škoda, že ač inscenátoři provedli něš které škrty a snaží se udržet temporytmus inscenace, přesto je to z tohoto hlediska málo: předš loha by vyžadovala daleko razanš tnější úpravu a škrty, především v úvodní dlouhé expozici, dále pak úpravy vedoucí k vyostření situací. Retardujícím prvkem je místy použití hudby, (charakteš rem jinak adekvátní této insceš naci) respektive její metráž neš bo vůbec její přítomnost při rychlých střizích krátkých sekš venci. Prostor je zabydlen odpoš vídajícím způsobem, jen vždycky ne zcela přesně (alespoň včera) fungovaly světelné změny. A jedna věc vadí dost podstatně: křeslo v popředí zastíňuje řadě diváků pohled na scénu a některé akce, přitom výrazně hraje vlastně až v závěrečné části inscenace po příjezdu tetičky.

Na čem je tedy – kromě autoš rem napsaných vtípků – založen divácký úspěch vysocké inscenaš ce? Především na hereckých výkoš nech, na nichž zde skutečně všichni pozitivní stojí. Epizodní postavv se sice poněkud rozpadnou v estrádní šarže, nicméně je to přesně

v intencích toho, co je napsáno. Dramatické postavy autorem naš psány nejsou a hlavní protagoš nisté – s výjimkou tetičky Slávš ky Hubačkové – je také nevytváš řejí, nýbrž jsou na scéně v podš statě sami za sebe a se svými typy šikovně pracují. Odhadují míru ve vynaložení výrazových prostředků, takže ani v druhé poš lovině hry, která najednou spěje tak trochu ke crazy, do věci "nešlapou". Jak Marie Trunečkoš vá, tak Svatava Hejralová, Jan Hejral i Jaroslav Hofman v posš tavách obou manželských párů zaslouží uznání. A přejme jim, aby své schopnosti napříště mohš li využít v kvalitnější hře. (Ze zasedání poroty zaznamenala Alena Exnarová)

Báseň čtvrtá – těžká

V hlavě jiskří zas a znova
ruka se mi třese
těžko těžko hledám slova
doma, venku, v lese.

Ne že bych vám neměl – nechtěl
aspoň něco sdělit
je toho moc – jak to všecko
do pár vršů vtělit:

Tak to vezmu zcela krátce
aby jasno bylo
by diváctvo z těch mých rýmů
všechno pochopilo.

Za Vobskočák slova lásky
na papír vám ukládám
za to že jste tam jak jste
že vás má moc ráda

každá duše Vobskočácká
Holky, kluci všici,
A že se nás nezbovíte
to vám musím říci

Za rok, za stobudeme se
vracet sem k vám znova
že jste naši – a my vaši
budem opakovat

-kvjh-

Radostná událost: včera ve 14:00
narodil se Marcelce Škodové dalš
ší Krakonošák. Pohlavím kluk, dle
kusých zpráv měří i váží.

Perlení

Veselo bylo včera při dopolední diskusi v malém sále Krakonoše. Veselo až k slzám, v duchu ořechevské inscenace: bylo to o věci, a přitom s řadou gagů, zcizujících a originálních prvků. Navíc – podle potřeby – i s erotickým nahlížením situací (v čemž vynikali zvláště někteří porotci-kyně i diskutéři).

Hovořilo se o stylově rovině inscenace, o jejím posunu a o tom, co tímto posunem vystoupilo na povrch.

Exceloval akademik Dušan Zakopal se svým "smíchografem", kterou přímo vědeckou prací, kterou s evidentními pedagogickými schopnostmi, za pomoci ukazovátky (kverlačky) veřejně demonstroval. Pan akademik souhlasil se zveřejněním své práce, ba dokonce s napsáním vlastního komentáře, takže vám je můžeme předložit (viz níže). Je nesporné, že tento "smíchograf" leccos docela vážně vypovídá o celku inscenace.

Kursisté praktické režie byli s ořechevskou Lucernou rovněž spokojeni a problémy, o nichž společně hovořili, považovali za nepodstatné. Ocenili, že Jirásek v této inscenaci nebyl převálcován.

-ex-

P.S. Akademik Dušan Zakopal byl obviněn z nepřesnosti "smíchografu," neboť prý, zaujat erotickými scénami mezi kněžnou a mlynářem, zapomínal zapisovat vlastní smíchy. Zde předkládáme "smíchograf" už v jeho opravené a doplněné podobě.

Pondělí naruby

Áša z dudlíkem marně ručkou chytal sluneční paprsky dotýkající se jeho hlavičky. Pořád byl mimo rytmus. Zato vlastíček Ondráčků poskakoval ve své jamce s nelíčeným nadšením. Ano, už ví, chlapec, o co jde. Ostatní Vobskočácci a Vobskočinky, přístrojní vkusnými krejzlíky dovedně tančili a zpívali. Máme z vás radost, děti. Buďme o vás

vyprávět i Vrabčákům.

Všechno bylo naruby. Z bal-kónu nemluvil Krakonoš, ale čaroděj Dobroděj, neměl v ruce hůl, ale po ruce svitu čarodějnic, které neuměly slovní hříčky – tedy když někdo neumí říct "S pštrosáčaty" a říká "Prosráčaty" tak prosím nepatří na bal-kón! Zajímavé bylo, že členové vítaného souboru se nápadně podobali těm, co obvykle mají vítací role, čarodějnice zas připomínaly ty, které chvíli předtím viděly vysocké děti na divadle. Za asistence televizních kamer se do svého divadla dostávali jako vítaní hosté jeho vlastní provozovatelé a ochránci, vysocký soubor Krakonoš. Čarodějnické vítání zprostředkovali kamarádi ze Žlutic. Vlasta Ondráček k tomu citoval že "Divadlu Vysockému na mnoho mil rovno není". Poprvé v historii Krakonošova divadelního podzimu hrají vysočáci soutěžní představení. Dřív byli hostem přehlídky, dnes jsou sobě vlastními hosty. Vobskočáci zpívali a malý drobeček Tomasů se tomu těšil a smál na celé kolo. Pondělí bylo jak neděle – vždyť Vysočáci mají od ní klíč. -ag-

Modleme se.

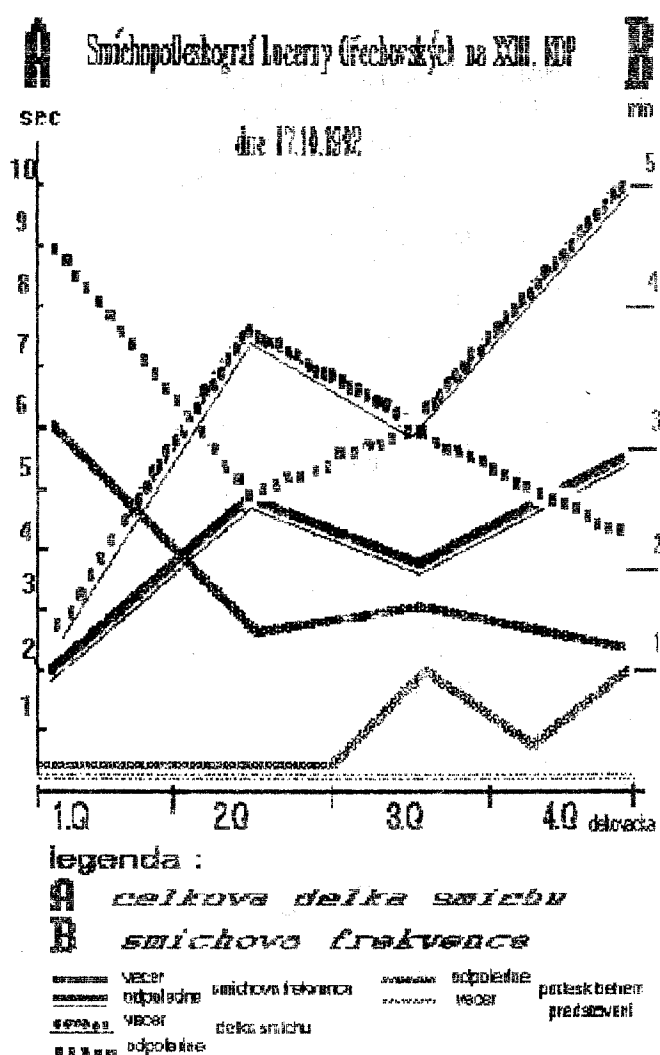
V duchu erotického vývoje včerejšího semináře o přemíře a nedostatecích těchto atributů v inscenaci ořechevské Lucerny přispěl Vlastík Ondráček zveřejněním nálezu motlitbičky, kterou prý měla za pasem Hanička ze mlýna:

Hanička (v 16 letech) se modlí:
Andělíčku, můj strážníčku,
opatruj mi mou dušičku.

Hanička (v 17 letech) se modlí:
Ode všeho zlého,
ochraňuj mne, ó Pane!

Hanička (v 18 letech) se modlí:
A v tom svatém obcování,
ať setrvám do skonání! Amen!

Ořechevská Hanička modlitbičku vytrousila, což zanechalo stopu na jejím vývoji k mlýnáři, čehož využila paní kněžna, která ovšem podobné pomůcky nepotřebuje a jde na věc razantně, jako když řeže pilou. -sg-

Komentář ke grafu

Pro účely sledování bylo představení rozděleno na kvadranty délky času – t.j. 15 minut. Smích byl sledován krátký (do jedné vteřiny) a dlouhý (více než jednu vteřinu). Krátké sólové smíchy a la Kateřina Fixová nebyly sledovány.

Grafy délky smíchu potvrzují tendenci jisté retardace srndovna v průběhu představení. Stejnost grafů potvrzuje tuto skutečnost i obecně – úbytek ataku na diváka je vklíčen inscenátorsky. Pokles "večera" oproti "odpoledni" ukazuje, že buď herci byli odpoledne čerstvější nebo divák byl ústříčnější. Vzhledem k tomu, že se z vodníků večer pot nelil a nekouřilo, mohlo to být jistou vlažností nebo únavou? Že by ořečovští na to trpěli?

Specifickým ukazatelem "smíchové frekvence" lze vyjádřit četnost výbuchů smíchu v daném čase, tedy také jako průměrnou pauzu "klidu" mezi dvěma smíchy (ukazatel v minu-

tách – viz pravá část grafu). Vývoj obou grafů má vzestupnou tendenci – tedy klidu s postupem času přibývá. Podobnost "odpoledne" a "večer" zase potvrzuje inscenátorskou koncepci a rukopis režiséra. V prvním kvadrantu (průměr z odpoledne i večera) přichází smích za cca 1 – 1,5 minuty, ale časem se délka prodlužuje na 2 – 3 minuty, aby dokonce v poslední čtvrti dosáhla až hodnoty 5 minut (večer)! To co se zdá být kladem, je vlastně zápor z hlediska tempicka srndovního. Vyvrací to páně režisérovu představu, že se divák musí smát do dvou minut. Žel není tomu tak.

Jak řekl (asi) Vlastík-Peška ve Větrníku č.2, divadlo je věc radosti, nikoliv ducha. Ale duch statistický jim chybí! Takže touto cestou se tedy zcela nenápadně vtírám do laskavé přízně ořečovských. Jakmile budu vybaven příslušnou sledovatelskou rozborovou a zpracovatelskou technikou, hned tuto metodu rozšířím i na jiná představení, a nejen ořečovských. Už se těším!

P.S. Touto cestou děkuji spolupracovníkům při demonstraci rozboru při hodnocení představení. –dz–

P.P.S. Redakce a vydavatel Větrníku se omlouvají, že nízký stupeň barevné vybavenosti počítače i tisku neumožňuje příslušné grafy demonstrovat výrazněji "vo farbe". Děkujeme za pochopení.

P.P.P.S. Autor článku rovněž lituje. Originál grafu odeslán panu Vlastimilu Peškovi. –dz–

Nazývávejme věci pravým jménem.

My, zaměstnanci hotelu Morava jsme četli ve druhém čísle Větrníku, že jsme neposkytli i jejich vous. Zatím se nenašel slíbený nocleh pěti divadelníkům ze Želče. Byli prý zklamáni a museli shánět nouzové ubytování v sokolovně. Věc se má poněkud jinak.

Jmenování divadelníci přišli navečer v pátek s dotazem, do kdy máme otevřeno, aby mohli přijít včas na nocleh. Mladým Lubošem Josífkem jim bylo řečeno, že zavíráme o půlnoci. Pan Josífek však zůstal v hotelu až do jedné hodiny a potom protože v hotelu nebydlí odešel domů a hotel zůstal prázdný. Kořem druhé hodina po půlnoci nastalo zvonění a bouchání na dveře jeho domu. "Společensky unavení divadelníci" se dožadovali nevybírání slovy otevření hotelu a vzbudili i ročního Martina. Taková je skutečnost.

Než se uvede něco podobného ve Větrníku, mělo by se zjistit, proč k tomu došlo a čím je to vina. Dobrá pověst hotelu se snadno novinovým článkem poškodí. Děkujeme za uveřejnění. Za zaměstnance hotelu Morava podepsána p. Zemanová.

S Amatérskou scénou

Je to s ní všelijaké. A jistě se o ní něco rád dozvíme. Jestli bude moci dál vycházet, co můžeme udělat my pro ni, a ona pro nás. A tak podobně. Budeme k tomu mít jedinečnou příležitost, neboť v průběhu týdne přijede jedna z jejich redaktorek, Radka Hrdinová. Beseda se bude konat ve čtvrtek v 11 hodin v malém sále Krakonoše.

Po(doteky)

Péče o všestranné blaho poroty jako její reprezentativní vzhled je nelehkým a rozsáhlým úkolem tajemnice Mirky Císařové, který ovšem viditelně vykonává s láskou a nerozpakuje se vyhle-

dávat nové formy pečovatelsství. Včera před dopoledním seminářem porotu komplet učesala. Určitě šťastným pádem s bradou dokonce nikdo, kdo by vědecky dokázal, jaký vliv to zanechalo na kvalitě jejich hodnotícího vystoupení. (Pokud se najde, rádi výsledek zveřejníme.)

Pokud - tak jako včera - objevíte ve Větrníku místo dělítky, není to negramotností redakce, ale technikou. Počítač s námi o tomto problému odmítá diskutovat a tiskárna tisknout to, co chceme. Přes jejich tvrdý odpor se je občas povede ukecat. A když ne - však jste viděli (a možná ještě budete)!

Jiráskolog profesor Císař oznamuje všem zájemcům, že kromě Lucerny je erotika obsažena ještě v jednom z Jiráskových děl: v románu Bratrstvo použil slovo "souložil". -ex-

O tom, že poudačky k loučení jsou nevyčerpatelné se předsdci i ořečováci, kteří už za svou mnohou účast mnohé slyšeli. Mařenka se Slávkou se nedaly dlouho prosit a přispěly takovými krkonošskými "story", že nezůstalo oko suché (smíchem). Nezaváhejte dnes ve 13 hodin - loučit se budou se Žlutičáky, ale také s vlastními. Copak pro ně vyberou?

Zítřejší se očekává příjezd předsedy Ústředního výboru Svazu českých divadelních ochotníků, pana Josefa Doležala. Zda dojde k oficiálním kontaktům, s dalšími subjekty naší pluralitní ochotnické scény zatím na veřejnost neproniklo. Vobskočák prý se necítí být frakcí této orga-

nizace a svou profilaci zveřejní při svém středním vystoupení.

Pochvalu zaslouží personál i vedení Větrova. Ubytování, stravování i péče o hosty na úrovni, vztahy decentní, ceny úměrné.

P & P
Projektové
a stavební
práce

LH Servis Hofman
Jablonec n/Nis
Obchodní, výrobní
a zprostředkovatelská
agentura

DIANA GOLD SEMILY
Velkoobchod s klenoty
orient dárky

NADACE
ANTONÍNA ŠVEHLÝ
Podpora venkova

Koloniál textil noviny
C & P
Jablonec nad Jizerou

Jako v zrcadle

Listováním v knížce, obsahující nepřeberné množství výroků, citátů a aforismů, jsme se dnes dostali k člověku, kterého neznáme pod jeho pravým jménem Francois Marie Arouet, ale pod všeříkajícím pseudonymem, neomylně poukazujícím na autora románu Candide, neboli optimismus:

Voltaire

- "Co je to optimismus?" zeptal se Kakambo. "To?". Řekl Candide. "To je takový zažraný názor, že všechno je dobré, i když je to špatné."
- Tajemství nudnosti: povědět všechno, co víte.
- Jsme kolečka nesmírného stroje, ale v našem duchu se odehrává vše tak, jako bychom byli svobodní, neboť tento pocit svobody sám o sobě je právě jedním z koleček toho stroje.
- Předsudek vstoupil na kazetelnu první, rozum později. To je normální postup lidského ducha.
- Je snazší vést 100 000 lidí do boje, než ohnouti ducha jednoho přesvědčeného.
- Co činí zákony něčím proměnlivým, plným chyb, nedůsledným, je okolnost, že byly skoro vesměs založeny na potřebách přechodných, jako léky vzaté nazdařbůh, jež jednoho nemocného vyléčily a jiné zabily.
- Když se časy citelně změní, je třeba měnit i zákony. Když Triptolemos zavedl v Athénách užívání pluhu, bylo možné zrušit rozdělení žaludů.
- V Gangu se koupají za každého nového měsíce. Kdyby bylo předepsáno koupat se v lednu ve Visle, nezůstal by tento náboženský úkon dlouho v užívání.
- Co je láska k vlasti? Směs sebelásky a předsudků, z níž zájem společnosti dělá nejvyšší ctnost. Nutné jest, aby to neurčité slovo společnost dělalo hluboký dojem.

Zda -li osvícenci druhé poloviny XVIII. století se snažili všemožně odstraňovat předsudky a pověrečnost, pak i my jistě zjišťujeme, že i koncem našeho století je stále co v tomto duchu dělat. -ag-

zítřejší program

středa 14. října 1992

8:00 příjezd DS Josefův Důl
9:00 rozborový seminář malý sál
10:30 DS Josefův Důl: Lysická
Ženich pro čertici
12:00 zasedání poroty kužárna
13:00 Rozloučení s DS Polná
13:30 Kurs praktické režie
13:30 vítání DS Josefův Důl MÚ
14:00 vítání DS Josefův Důl Krakonoš
14:30 schůze PV
16:30 Příjezd agentury ERAMUS
17:00 Vladimír Ráž velký sál
19:30 Vobskočák: Labutí jezero
Sněhurka
21:30 kurs praktické režie
21:30 posezení DS Josefův Důl, Vobskočák

Větrník, zpravodaj 23. národní přehlídky vesnických divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim. Vydává přípravný výbor NP VDS. Redakce Alena Exnarová a Alexandr Gregar. Technické zpracování Ing. Josef Hejral/Jana Pokorná/Nesvadbovi. Cena 2 Kčs